

Aleksandra Cofta-Broniewska

Strzemkowo, gm. Inowrocław, woj.
bydgoskie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 18, 110-111

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiał kultury pucharów lejkowatych pochodził głównie z warstwy kulturowej. W jednym z obiektów znaleziono żarna. Całość materiału potwierdza ustalenia chronologiczne z pierwszego sezonu badań - schyłek III fazy.

Kulturę trzciniecką reprezentowała tylko 1 jama posłupowa, nieliczny materiał wystąpił również w warstwie.

Materiał kultury łużyckiej wystąpił głównie w warstwie I na złoże wtórnym w obiektach młodszych. Obiekty "czysto" łużyckie wystąpiły nielicznie i nie dają możliwości określenia ram chronologicznych.

Groby ludności kultury przeworskiej odsłonięte na północ od grobów z roku ubiegłego wstępnie należy zaliczyć do fazy B₁, a szczegółowe opracowanie materiału pozwoli uściślić chronologię. Nie stwierdzono w br. grobów z młodszego okresu przedrzymskiego. Na skraju lasu zajmującego północną część stanowiska, odkryto przypadkowo grób popielnicowy, który należy umiejscowić prawdopodobnie w fazie B₂.

Luźno w warstwie natrafiono na bęgun żarna rotacyjnego oraz partię przydenną naczyńa toczzonego, które należy wiązać z późnym okresem wpływów rzymskich.

Natrafiono również na kilka obiektów "przeworskich" wypełnionych kamieniami. Funkcja ich pozostaje nie rozstrzygnięta.

Z okresem wczesnośredniowiecznym związany jest znacznej wielkości obiekt /odslonięty częściowo w wymiarze 3,5 x 3 m/ będący prawdopodobnie śladem półziemianki. Wstępnie należy go datować na IX-X w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w MO w Koninie.

Badania będą kontynuowane.

STROSZKI, gm. Nekla
woj. poznańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadziły mgr Alicja Gałęzowska i mgr Ewa Stelmachowska. Finansowało Muzeum Archeologiczne. Trzeci sezon badań. Osada z okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich i osada wczesnośredniowieczna /VII-IX w. /.

Badania miały na celu rozpoznanie charakteru osadnictwa z okresu wpływów rzymskich - w części wschodniej stanowiska /szczególnie narażonej na zniszczenie przez intensywną eksploatację piasku i żwiru/ oraz - wczesnośredniowiecznego - w części południowej stanowiska. Łącznie przebadano powierzchnię ok. 1.500 m².

W obrębie przestrzeni osadniczej z okresu wpływów rzymskich na obszarze 1.050 m² odkryto 37 obiektów o przeznaczeniu produkcyjno-gospodarczym, w tym: 1 piec kopalasty, 1 domniemany piec, obiekt produkcyjny z paleniskiem dymarskim, 15 palenisk o nieokreślonej funkcji oraz jamy posłupowe. Uzyskany ruchomy materiał zabytkowy nie odbiega od znajdowanego w latach ubiegłych: liczne fragmenty ceramiki, kości zwierzęce, polepa, żelazki żelazny.

W strażu osadnictwa wczesnośredniowiecznego, na obszarze 550 m², zlokalizowano 18 obiektów, w tym: 3 - mieszkalne, 6 palenisk, 9 jam. Obiekty zawierały liczne fr. ceramiki, kości zwierzęce, polepa, a także 3 noże żelazne, 2 fr. przedmiotów żelaznych, rylec i 3 sztycha kościane, 2 przęśliki, rozcieracz.

Badania będą kontynuowane.

STRZEMKOWO, gm. Inowrocław
woj. bydgoskie
Stanowisko 3

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
Zespół Badań Kujaw
w Poznaniu

Badania prowadzi zespół pod kierunkiem doc. dr hab. Aleksandry Cofty-Brontewskiej. Finansował Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy. Pierwszy sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych, łużyckiej, przeworskiej, prapolskiej, ślady osadnictwa późnośredniowiecznego.

Stanowisko usytuowane jest na wzniesieniu obrzeżającym od zachodu kotlinę o dnie podmokłym, zajęтым częściowo przez niewielkie jezioro.

Celem badań było ogólne rozpoznanie charakteru i chronologii obiektu oraz uzyskanie reprezentatywnej próby ceramiki zdobionej ornamentem stempelkowym. Badaniem objęto powierzchnię 345 m², rejestrując 89 obiektów reprezentujących osadnictwo następujących jednostek kulturowo-chronologicznych:

1. k. pucharów lejkowatych /faza II/ - glinianka, jama,

2. k. łużycka /Ha D/ - 3 jamy,

3. k. przeworska /okres późnolateński/ - glinianka, 3 jamy,

4. k. przeworska /okres późnorzymski/ - chata półziemiankowa, kilkunastkowa o rzadko spotykanych parametrach wielkościowych /powierzchnia 55 m², głębokość 110-130 cm/.

Pozostałe obiekty to piec, jama oraz kilkanaście dołków postępowych. Ponadto w wykopie X zarejestrowano skupisko /kilkadziesiąt fr./ ceramiki zdobionej ornamentem stempelkowym.

z/ okres wczesnego średniowiecza /faza B-C? / - piec,
z/ okres wczesnego średniowiecza /faza F/ i późnego średniowiecza - materiał ceramiczny w warstwie.

Materiały i dokumentacja przechowywane będą w IP UAM w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

SZYMISZÓW, gm. Strzelce Opolskie
woj. opolskie
Stanowisko A

Muzeum Śląska Opolskiego
w Opolu

Badania prowadzi mgr Ewa Matuszczyk i Elwira Holc. Finansowało Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne z późnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest po prawej stronie drogi gruntowej prowadzącej ze wsi Szymiszów do Strzelc Opolskich, w bezpośrednim sąsiedztwie małego lasu z domniemanymi kurhanami.

Badania kontynuowano w celu rozpoznania charakteru stanowiska i uściślenia jego chronologii. Przebadano obszar o łącznej powierzchni 1,25 ara. Bezpośrednio po warstwą orną o grubości ok. 30 cm wystąpiła warstwa kulturowa o jednolitym brunatnym zabarwieniu, utworzona z próchnicy z domieszką piasku. Warstwa kulturowa wystąpiła na całej powierzchni wykopu, na głębokości 30-50 cm od współczesnego poziomu użytkowego. Poniżej tej głębokości zaczęła nierównomiernie zanikać, dochodząc jednakże na niektórych m² do głębokości 110 cm. W obrębie warstwy kulturowej wyróżniono parę mniejszą lub bardziej zwartych skupisk ceramiki, przepalonych kości ludzkich i węglików drzewnych. Znalaziono także fragment zapinki, wisiorek wiaderkowaty, fragment śmiecia, fragment sprzączki oraz nóż. Skupiska także wydzielono na różnych głębokościach. Sąsiedztwo domniemanych kurhanów po przebadaniu niewielkiego obszaru w pierwszym sezonie badań sugerowało, że natrafiono na podstawę zniszczonego orka kurhanu. Badania tegoroczne nie potwierdziły tego przypuszczenia. Rozkład materiału zabytkowego w obrębie warstwy kulturowej oraz jej zróżnicowana grubość /wahająca się od 30-80 cm/ może sugerować, że jest to cmentarzysko warstwowe z późnego okresu wpływów rzymskich.

Badania będą kontynuowane.

TARNOBRZEG-ZAKRZÓW
Stanowisko 1

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadzi mgr Krzysztof Garbacz. Finansowało BBIDZ w Tarnobrzegu. Kontynuacja badań z lat 1957-59. Osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, ślady osadnictwa kultury łuzyckiej.

Stanowisko położone jest na płaskiej wydmie przy drodze Tarnobrzeg-Sandomierz. Stanowisko to znane jest z badań wykopaliskowych, przeprowadzonych przez K. Moskwa w latach 1957-59, który częściowo wyeksploatował, znajdującą się tam osadę kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Obecnie przystąpiono do odsłonięcia południowej części stanowiska. Założono wykop o powierzchni 16 m². Pod warstwą humusu natrafiono na ciemne plamy, spośród których udało się wyodrębnić zarys części obiektu przy profilu północnym. W warstwie kulturowej znaleziono ceramikę, polepy oraz kości. Warstwa kulturowa sięgała do głębokości 100 cm. W celu całkowitego rozpoznania zasięgu oraz charakteru obiektu niezbędna jest kontynuacja badań.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu.

TARNOBRZEG-ZAKRZÓW
Stanowisko 3

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadzi mgr Krzysztof Garbacz. Finansowało BBIDZ w Tarnobrzegu. Pierwszy sezon badań. Osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Celem badań było rozpoznanie stanowiska w związku z planowaną budową osiedla domków jednorodzinnych. Stanowisko położone jest przy ul. J. Gagarina, w pobliżu drogi Tarnobrzeg-Sandomierz. Założono wykop o łącznej powierzchni 36 m². W trakcie eksploatacji natrafiono na cztery nieduże jamy, sięgające do głębokości 80-100 cm. Wypełniły je liczne ilości ceramiki, kości, polepy oraz odtupków krzemiennych. Znalaziono również fragmenty toporka kamiennego, kamienia żaruowego oraz żuźla. Jamy miały charakter gospodarczy lub odpadowy. W większości materiał wykopaliskowy jest charakterystyczny dla kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich.

Materiały złożono w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu.